

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์
ข้อมูล ณ วันที่ ๒๐ เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

.....

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล นายสุทธิพงศ์ พลสยาม

๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ ๗๑ หมู่ ๒ ตำบลเขาค้อ อำเภอเขาค้อ

โทรศัพท์ ๐๘๑-๕๓๕๒๓๔๘ Facebook บ้านไร่ไอน์ สตรอเบอร์รี่ Line add_banrai.ion

เกิด พ.ศ. ๒๕๒๐ ปัจจุบันอายุ ๔๗ ปี

๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง

๕. ระดับการศึกษาปริญญาตรี

สถาบันการศึกษา มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

คณะ/สาขาวิชา วิศวกรรมศาสตร์ สาขาเครื่องกล

๖. อาชีพปัจจุบัน

☒ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว

☐ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร

ระบุ

๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร ๑๕๑,๐๐๐ บาท/ปี

๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๗

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก ไร่นาสวนผสม/เกษตรผสมผสาน

๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน ๗ แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย

แปลงเรียนรู้ที่ ๑ การผลิตข้าวปลอดภัย การผลิตข้าวไรซ์เบอร์รี่ ข้าวไร้ลืมผัว

แปลงเรียนรู้ที่ ๒ การผลิตสตรอเบอรี่ ๓ ลด ๑) ลดการใช้สารเคมี ๒) ลดต้นทุน ๓) ลดโรคร้อน

แปลงเรียนรู้ที่ ๓ การจัดการดินและปุ๋ย การปลูกปอเทืองเพื่อไถกลบปรับปรุงบำรุงดิน

แปลงเรียนรู้ที่ ๔ การป้องกันกำจัดศัตรูพืชโดยชีววิธี

แปลงเรียนรู้ที่ ๕ การเลี้ยงปลาในบ่อดิน

แปลงเรียนรู้ที่ ๖ การเลี้ยงโคเนื้อ

แปลงเรียนรู้ที่ ๗ การผลิตไม้ล้อย่อมคุณภาพสูง การปลูกต้นไม้ชุดล้อย่อม

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน ๘ ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

ฐานที่ ๑ การผลิตข้าวปลอดภัย การผลิตข้าวไร้ลมั่วเพชรบูรณ์ ได้รับสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) ข้าวไร้เบอร์รี่ ได้ผลิตตามขั้นตอนสินค้าเกษตรปลอดภัย (GAP) เพื่อเป็นการรับรองคุณภาพของผลผลิต และช่วยเพิ่มมูลค่าของผลผลิตได้

ฐานที่ ๒ การผลิตสตรอเบอร์รี่ ๓ ไร่ ลดการใช้สารเคมี โดยการใช้สารชีวภัณฑ์ ใช้กากดักแมลง ใช้น้ำหมักชีวภาพ ใช้ปุ๋ยหมัก ลดต้นทุน โดยผลิตต้นพันธุ์เอง เปลี่ยนขยะเป็นอาหารสัตว์ Zero waste และลดโลกร้อน โดยใช้หญ้าคาแทนวัสดุคลุมแปลง

ฐานที่ ๓ การจัดการดินและปุ๋ย การผลิตปุ๋ยพืชสด (ปอเทือง) การไถกลบตอซังข้าว การทำปุ๋ยหมักเติมอากาศ การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน โดยนำนวัตกรรมที่ทันสมัยมาผสมผสานกับภูมิปัญญาท้องถิ่น

ฐานที่ ๔ การป้องกันกำจัดศัตรูพืชโดยชีววิธี การใช้น้ำหมักชีวภาพ สารเร่งพด. ใช้สารชีวภัณฑ์ ใช้กาวดักแมลง และการปลูกพืชผสมผสานสร้างระบบนิเวศ

ฐานที่ ๕ การเลี้ยงปลาในบ่อดิน การผลิตอาหารปลารัชมชาติ ทำแซนด์วิชอาหารปลา เลี้ยงเหินแดง

ฐานที่ ๖ การใช้น้ำ
จัดการน้ำในไร่นา สํารวจ
แผนการเปิด-ปิดน้ำให้
สมาชิกกลุ่ม

อย่างรู้คุณค่า การ
และออกแบบวาง

ฐานที่ ๗ การเลี้ยงโคเนื้อ จากโค ๑ ตัว สู่ โค ๑ ฝูง สามารถปรับปรุงพัฒนาสายพันธุ์โคพื้นเมืองไปสู่โค
คุณภาพสูง ตั้งธนาคารโคเพื่อการศึกษา เปลี่ยนวัชพืชให้เป็นพืชอาหารสัตว์ ปล่อยให้วัวกินหญ้าแทนการใช้สารเคมี
กำจัดวัชพืช

ฐานที่ ๘ การผลิตไม้ล้อย่อมคุณภาพสูง การปลูกต้นไม้เพื่อชดล้อย่อมไประดับบ้านเรือน อาคาร รีสอร์ท เป็น

การเชื่อมโยงเครือข่ายกับผู้ประกอบการรีสอร์ท เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวภายในอำเภอเขาค้อ เพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียว และเป็นอีกช่องทางหนึ่งในการสร้างรายได้ให้กับเกษตรกร

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน ๓ หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน ๓ หลักสูตร ประกอบด้วย

การจัดการดินและปุ๋ย การลดต้นทุนการผลิต และการผลิตพืชปลอดภัย

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน ๑ หลักสูตร ประกอบด้วย

เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน ๗ หลักสูตร ประกอบด้วย

๑. การผลิตข้าวปลอดภัย
๒. การผลิตสตรอเบอร์รี่ ๓ ลด
๓. การจัดการดินและปุ๋ย
๔. การป้องกันกำจัดศัตรูพืชโดยชีววิธี
๕. การเลี้ยงปลาในบ่อดิน
๖. การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า
๗. การเลี้ยงโคนม

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก.

หลักสูตร การบริหารจัดการแปลง/ฟาร์ม

วัตถุประสงค์ เพื่อ ๑. เพื่อบริหารจัดการต้นทุนการผลิต

๒. วางแผนการผลิต

๓. การจัดการตลาด

๔. การจัดการเงินทุนหมุนเวียน

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด

- การมีส่วนร่วมในการเสนอโครงการในการประชุมตามวาระของสภาเกษตรกร/หัวหน้าส่วนราชการ
- การมีส่วนร่วมในคณะกรรมการขับเคลื่อนงานภาครัฐ

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.)

แผนปฏิบัติการบูรณาการขับเคลื่อนการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

กิจกรรม	ปริมาณ	งบประมาณ	ระยะเวลา				หมายเหตุ
			ไตรมาส ที่ ๒	ไตรมาส ที่ ๒	ไตรมาส ที่ ๓	ไตรมาส ที่ ๔	
- ประชุมหารือคณะกรรมการ ศพก.และ เครือข่าย			๙ ม.ค. ๖๘	๑๙ มี.ค. ๖๘	๒๗ พ.ค. ๖๘	ส.ค. ๖๘	
๒. การพัฒนาศักยภาพ ศพก. - การปรับปรุงฐานการเรียนรู้	๑ ฐาน					↔	
๓. การปรับปรุง/จัดทำ/ข้อมูลประจำ ศพก.	๑ เรื่อง					↔	
๔. การให้บริการของ ศพก.						มิ.ย. ๖๘	

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำการเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แร้งบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำการเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำการเกษตร

แบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

จุดเริ่มต้นของการตัดสินใจทำการเกษตรแบบผสมผสาน คือมีความมุ่งมั่นที่จะสร้างครอบครัวที่อบอุ่นในแบบเศรษฐกิจพอเพียง และอยากให้ลูกชายได้รับประทานผัก ผลไม้ที่สด สะอาด และปลอดภัย จึงตัดสินใจหันมาทำเกษตรทฤษฎีใหม่โดยเดินตามศาสตร์พระราชา โดยมี อ.ยักษ์เป็นผู้จุดประกาย เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง “เดินที่ละก้าว กินข้าวที่ละคำ ทำทีละอย่าง” จากการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการทำการเกษตรแบบไร่-นาสวนผสม ทำให้ที่ไร่มีผลผลิตที่หลากหลาย สร้างรายได้ให้กับครอบครัวและดำเนินชีวิตมาจนถึงปัจจุบันอย่างมีความสุข บนพื้นฐานการเป็นเกษตรกร ขุดบ่อเลี้ยงปลา ปลูกหญ้าเลี้ยงวัว ปลูกผักสวนครัว ไม่ต้องกลัวยากจน

๑) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

- ความแปรปรวนของสภาพอากาศที่เปลี่ยนแปลง
- ความต้องการอาหารที่ปลอดภัยไว้บริโภคในครัวเรือน
- ต้นทุนการผลิตสูง
- ขาดแคลนแรงงาน จึงต้องมีการวางแผนการผลิต

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

๑. การตรวจวิเคราะห์ดินเบื้องต้น เนื่องจากสภาพดินเป็นกรด

๑.๑) การใช้เทคโนโลยีนวัตกรรม ด้านการตรวจวิเคราะห์ดิน ได้แก่ การตรวจวิเคราะห์ดิน ก่อนและหลังการปลูกพืช ด้วยชุดตรวจวัดกรด-ด่างของดิน (pH test kit) และชุดตรวจดินภาคสนาม (N P K test kit) และขอคำปรึกษาการจัดการดินจากเจ้าหน้าที่พัฒนาที่ดินผ่านระบบบัตรดินดี (ID Dindee) ซึ่งสามารถเปิดดูได้ตลอดเวลา ลดความยุ่งยากซับซ้อนในการใช้ผลวิเคราะห์ดิน นอกจากนั้น ยังส่งตัวอย่างดินผ่านระบบบริการ e-Service ตรวจสอบดินเพื่อการเกษตร เพื่อการจัดการธาตุอาหารพืชอย่างแม่นยำ ลดต้นทุนในการใช้ปุ๋ยเคมี นอกจากนั้น ยังค้นคว้าองค์ความรู้ต่าง ๆ ผ่านแอปพลิเคชันน้องดินดี (AI Chatbot)

๑.๒) การปรับสภาพดินด้วยปูนโดโลไมท์ (Dolomitic limestone) เนื่องจากลักษณะดินในพื้นที่ส่วนใหญ่มีค่าปฏิกิริยาดินเป็นกรดรุนแรงถึงกรดจัด (pH ๔.๐-๔.๕) จึงจำเป็นต้องปรับสภาพดิน เพื่อยกระดับค่าปฏิกิริยาดินให้สูงขึ้น เพิ่มความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร และความเหมาะสมในการเจริญเติบโตของพืช ได้ขอรับบริการจากสถานีพัฒนาที่ดิน สนับสนุนปูนโดโลไมท์ เพื่อใช้หว่านเตรียมดินก่อนปลูกพืช นอกจากนั้น ยังเป็นการเพิ่มธาตุอาหารรอง คือ แคลเซียม (Ca) และแมกนีเซียม (Mg) ให้กับพืชอีกด้วย

๑.๓) การปลูกพืชปุ๋ยสด (ปอเทือง) เพื่อปรับปรุงบำรุงดิน ในพื้นที่ดอนปลูกเพื่อไถกลบก่อนปลูกพืชหลัก ส่วนในพื้นที่ลุ่มปลูกพืชปุ๋ยสดเป็นพืชหลังนา อัตราการใช้ ๕ กิโลกรัมต่อไร่ ซึ่งสามารถเพิ่มไนโตรเจนในรูปอินทรีย์สารให้กับดิน เพิ่มปริมาณอินทรีย์วัตถุในดิน และเปลี่ยนรูปธาตุอาหารหลัก เช่น ฟอสฟอรัส และโพแทสเซียม จากอินทรีย์สาร เป็นอินทรีย์สาร ซึ่งเป็นรูปที่อยู่ในดินได้นาน และเป็นประโยชน์ต่อพืชมากขึ้น

๑.๔) การไถกลบตอซัง เพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุให้กับดิน โดยเฉพาะตอซังข้าว เป็นการหมุนเวียนธาตุอาหารให้กลับลงสู่ดิน เป็นแหล่งอาหารของจุลินทรีย์ดิน และเพิ่มประสิทธิภาพในการเก็บความชื้นในดิน นอกจากนี้ การไม่เผาฟางข้าว ยังช่วยลดปัญหามลพิษหมอกควันในพื้นที่ รวมถึงภาวะโลกร้อนต่อไปอีกด้วย

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

ปัญหาสภาพดินที่ไม่เหมาะสมในการเพาะปลูก การตรวจวิเคราะห์ดิน ผลที่ได้นำไปสู่การจัดหาแม่ปุ๋ย ผสมปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน และการปลูกข้าว ต้องมีการเตรียมดินด้วยการไถกลบตอซัง หว่านปอเทือง ใส่ปุ๋ยคอก/ปุ๋ยหมัก ใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน ใช้แอปพลิเคชัน คำนวณสูตรปุ๋ย

๓) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ด้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

๓. การใช้นวัตกรรม พต. ต่าง ๆ จากการสนับสนุนปัจจัยการผลิตของกรมพัฒนาที่ดิน ในพื้นที่แปลงเกษตร โดยที่สำคัญ ได้แก่

๓.๑) สารเร่งซูปเปอร์ พต. ๑ ในการผลิตปุ๋ยหมัก เนื่องจากพื้นที่มีใบไม้และเศษวัชพืชจำนวนมาก ประกอบ มีปุ๋ยคอก (มูลโค) จึงสามารถทำปุ๋ยหมัก โดยไม่มีต้นทุนในการผลิต ซึ่งการทำปุ๋ยหมักมี ๒ วิธีการ คือ ทำปุ๋ยหมักแบบคอก ซึ่งสามารถทำได้ในปริมาณมาก ๆ และปุ๋ยหมักแบบแท่งวงกลม ทำได้น้อย แต่สามารถทำกระจายได้ทั่วแปลง สะดวกในการขนย้ายเพื่อนำไปใช้เพื่อเพิ่มธาตุอาหารให้กับพืชโดยใช้ในอัตรา ๔ ตันต่อไร่ สำหรับพืชผัก และใช้ในอัตรา ๒๐-๕๐ กิโลกรัมต่อต้น สำหรับไม้ผล

๓.๒) สารเร่งซูปเปอร์ พต. ๒ เพื่อทำน้ำหมักชีวภาพ เนื่องจากในพื้นที่มีเศษพืชผักและผลไม้เพียงพอต่อการผลิตน้ำหมัก สามารถใช้ฉีดพ่นเป็นฮอร์โมนบำรุงพืชได้ดี โดยใช้ในอัตรา ๑ ต่อ ๑,๐๐๐ สำหรับฉีดพ่นทางใบ และ อัตรา ๑ ต่อ ๕๐๐ สำหรับฉีดพ่นลงดินเพื่อย่อยสลายซากพืชในแปลง

๓.๓) สารเร่งซูปเปอร์ พต. ๓ สำหรับผลัดวัสดุป้องกันและกำจัดโรคพืช โดยใช้ปุ๋ยหมักที่ผลิตมาต่อยอด เนื่องจากพื้นที่สูงมีความเหมาะสมในการปลูกพืชมูลค่าสูงหลายชนิด แต่ยังมีปัญหาที่สำคัญ คือ การเกิดโรคระบาด โดยเฉพาะโรคใบไหม้ และโรครากเน่าโคนเน่า โดยใช้ในอัตรา ๑๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ โรยในแปลงขิงก่อนปลูก และ อัตรา ๓ กิโลกรัมต่อต้นในหลุมปลูกไม้ผล เช่น ฝรั่ง และเสาวรส เป็นต้น

๓.๔) พต. ๑๔ ไตรโคเดอร์มา สำหรับฉีดพ่นเพื่อป้องกันและรักษาปัญหาโรคเน่า รวมทั้งยังสามารถนำมาแช่ท่อนพันธุ์ขิง เพื่อลดการเกิดโรค ส่งเสริมการเจริญเติบโตอย่างเหมาะสม โดยใช้ในอัตรา ๕๐ ลิตรต่อไร่ ฉีดพ่นในแปลงขิง

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยีมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติมเพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๓ ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑) ข้าวไรซ์เบอร์รี่ พื้นที่ปลูกจำนวน ๔-๐-๐ (ไร่-งาน-วา)

๑.๒) ข้าวไร้ลิ้มผั่ว GI พื้นที่ปลูกจำนวน ๑๒-๐-๐ (ไร่-งาน-วา)

๑.๓) ขิง พื้นที่ปลูกจำนวน ๑-๒-๐ (ไร่-งาน-วา)

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๑ ชนิด ประกอบด้วย

๒.๑) ปลาตะเพียน/ปลานิล จำนวน ๑๐,๐๐๐ (หน่วยตัว)

๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๔ ชนิด ประกอบด้วย

๓.๑) วัวเนื้อ จำนวน ๔๓ (ตัว)

๓.๒) ไก่ไข่ จำนวน ๒๔ (ตัว)

๓.๓) ไก่พื้นเมือง จำนวน ๓๐ (ตัว)

๓.๔) เป็ด จำนวน ๒๐ (ตัว)

๔) สินค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด - ชนิด ประกอบด้วย

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า ขิง มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑) พันธุ์ ๑๕ บาท/กิโลกรัม เป็นเงิน ๑๕,๐๐๐ บาท/ไร่

๑.๒) สารกำจัดวัชพืช เป็นเงิน ๑๒๐ บาท/ไร่

๑.๓) ค่าไถ ตีดิน ยกร่อง เป็นเงิน ๑,๘๐๐ บาท/ไร่

๑.๔) ขี้ไก่ไข่ ๑๕ กระสอบ เป็นเงิน ๙๐๐ บาท/ไร่

๑.๕) ปุ๋ยเคมี สูตร ๑๖-๘-๘ เป็นเงิน ๗๘๐ บาท/ไร่

รวมต้นทุนการผลิต ๑๘,๖๐๐ บาท/ไร่

รายได้ ๖๘,๐๐๐ บาท/ไร่

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรรายแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ -

เฉลี่ยรายได้วันละ - บาท/วัน

๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ -

เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ - บาท/สัปดาห์

๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ -

เฉลี่ยรายได้เดือนละ - บาท/เดือน

๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ วัว ๙๐,๐๐๐บาท/ปี, ข้าว ๒๕,๐๐๐บาท/ปี, ขิง ๓๐,๐๐๐บาท/ปี, ปลา ๖,๐๐๐บาท/ปี

เฉลี่ยรายได้ปีละ ๑๕๑,๐๐๐ บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

จากองค์ความรู้ในการทำการเกษตรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง-ไร่นาสวนผสม ส่งผลให้เกษตรกรรายอื่นที่เข้ามาศึกษาดูงานได้เห็นตัวอย่างต้นแบบและนำไปปรับใช้ปฏิบัติตาม ให้มีระบบการผลิตที่ปลอดภัยตามระบบการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย ลดต้นทุนการผลิต ลดการใช้สารเคมี ในการผลิตสินค้าเกษตร รวมถึงการใช้ สารชีวภัณฑ์ และการทำน้ำหมักชีวภาพ ไว้ใช้ในการทำการเกษตรแบบผสมผสาน

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

๑. การใช้โดรน ลดต้นทุน ลดความเสียหายต่อพืช จากแรงงานคน

๒. การใช้สารชีวภัณฑ์ พ.ด. ลดการใช้สารเคมี

๓. การปลูกพืชแบบผสมผสาน IPM ลดการเผา ช่วยลดฝุ่น PM ๒.๕

๔. การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยคอก ทำปุ๋ยจากวัสดุเหลือใช้/ปรับปรุงบำรุงดิน/สร้างมูลค่าเพิ่มจากวัสดุเหลือใช้/

Zero Waste เป็นต้น ทำปุ๋ยจากวัสดุเหลือใช้ฟางข้าวทำอาหารปลา, ปลูกปอเทืองเพื่อถ่วงดินปรับปรุงดิน การทำสบู่จากสมุนไพร ขมิ้น ไพล ขิง

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

๑. ได้อาหารจากธรรมชาติ เช่น เห็ด น้ำผึ้ง

๒. แมลงธรรมชาติ ควบคุม ศัตรูพืช ตัวห้ำ ตัวเบียน

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่
มีสินค้าเกษตรได้รับการรับรองมาตรฐานการผลิต

สินค้าจากกิจกรรมการผลิตของ ศพก. เอง (เรียงลำดับจากปีปัจจุบันย้อนหลัง)

ชื่อมาตรฐานที่ได้รับ	ชนิดสินค้า	ปี พ.ศ.
GAP, GI	ข้าวไร้ลิ้มผัว	๒๕๖๖
GAP	ข้าวไร้เช่เบอร์รี่	๒๕๖๖
GI	ข้าวไร้ลิ้มผัว	๒๕๖๑
GAP	สตรอเบอร์รี่	๒๕๕๙

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

๑. ได้รับการคัดเลือกให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรบ้านไร้ไออนุ่น เป็นจุดศึกษาดูงาน ให้บริการเกษตรกรในชุมชน และบุคคลผู้สนใจทั่วไป ในด้านการถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีทางการเกษตรเรื่องเกษตรผสมผสาน การผลิตพืชปลอดภัย และการผลิตพืชเมืองหนาว

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

เป็นแหล่งเรียนรู้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร เป็นจุดเรียนรู้และพัฒนาต่อยอดกิจกรรมทางการเกษตร มีการเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนกิจกรรมระหว่างเครือข่ายศพก. ในแต่ละตำบล เกษตรกรต้นแบบให้มีความสำคัญ อย่างจริงจัง มีการบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ เช่น องค์การบริหารส่วนตำบลเขาค้อ, พัฒนาชุมชนอำเภอเขาค้อ, สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ, สถานีพัฒนาที่ดินเพชรบูรณ์, โครงการชลประทานเพชรบูรณ์, หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์, มหาวิทยาลัยนเรศวร, ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ฯลฯ ภาคเอกชน และผู้ประกอบการการท่องเที่ยว

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

เป็นจุดเรียนรู้และพัฒนาต่อยอดกิจกรรมทางการเกษตร มีการเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนกิจกรรมระหว่างเครือข่ายศวก. ในแต่ละตำบล การเชื่อมโยงเครือข่าย ศวก. ในอำเภอและต่างพื้นที่ โดยมีการสร้างเครือข่ายในการดำเนินงาน เครือข่ายด้านการผลิต เครือข่ายด้านองค์ความรู้ เครือข่ายด้านการตลาด และด้านอื่น ๆ

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติต่ออย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

เป็นวิทยากรบรรยายถ่ายทอดความรู้

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่ การเชื่อมโยงเครือข่าย ศวก. ในอำเภอและต่างพื้นที่ โดยมีการสร้างเครือข่ายในการดำเนินงาน เครือข่ายด้านการผลิต เครือข่ายด้านองค์ความรู้ เครือข่ายด้านการตลาด และด้านอื่น ๆ

ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานเกษตรจังหวัดเป็นอย่างดี โดยการทำงาน ศวก.อำเภอเขาค้อ มีการบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น องค์การบริหารส่วนตำบลเขาค้อ, พัฒนาชุมชนอำเภอเขาค้อ, สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ, สถานีพัฒนาที่ดินเพชรบูรณ์, โครงการชลประทานเพชรบูรณ์, หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์, มหาวิทยาลัยนเรศวร, ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ฯลฯ

รวมถึงภาคเอกชน และผู้ประกอบการการท่องเที่ยว มาทำงานร่วมกัน ทั้งในด้านการสนับสนุนวิชาการและการสนับสนุนงบประมาณ

๔.๑.๗ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

มีการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีการเชื่อมโยงการดำเนินงานกลุ่มเครือข่าย ศพก. อย่างต่อเนื่อง

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน
เป็นต้นแบบ ในการนำองค์ความรู้ถ่ายทอดสู่เกษตรกรในพื้นที่ และเกษตรกรที่สนใจ
เป็นที่ปรึกษาให้กับเกษตรกร

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

๑. อาสาสมัครเกษตร
๒. สมาชิกสภาเกษตรกร
๓. หมอдинอาสา
๔. ครูบัญชีอาสา
๕. ประธานกลุ่มผู้ใช้น้ำอ่างเก็บน้ำห้วยลึก ตำบลเขาค้อ

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

เสียสละเวลาส่วนตัวในการทำงาน มีการบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ เช่น องค์การบริหารส่วนตำบลเขาค้อ, พัฒนาชุมชนอำเภอเขาค้อ, สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ, สถานีพัฒนาที่ดินเพชรบูรณ์, โครงการชลประทานเพชรบูรณ์, หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์, มหาวิทยาลัยนเรศวร, ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ฯลฯ ภาคเอกชน

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

“เดินทีละก้าว กินข้าวทีละคำ ทำทีละอย่าง”

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

- ๑.๑ นางสาวศุภลักษณ์ นาสูงชน เกษตรอำเภอเขาค้อ ประธานคณะทำงาน
- ๑.๒ นางสาวมณีนรัตน์ ตัญสำราญ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ คณะทำงาน
- ๑.๓ นางสาวชนิษฐา กำคำมูล นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ คณะทำงาน
- ๑.๔ นางสาวจิระพร ทองเสริม นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ คณะทำงาน
- ๑.๕ นางสาวชนัญธิดา สุวรรณชาติรี นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ คณะทำงาน
- ๑.๖ นายปุระเชษฐ์ โพธิ์ทอง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ และเลขานุการ

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

๑. การสัมภาษณ์
๒. Timeline
๓. Mindmap

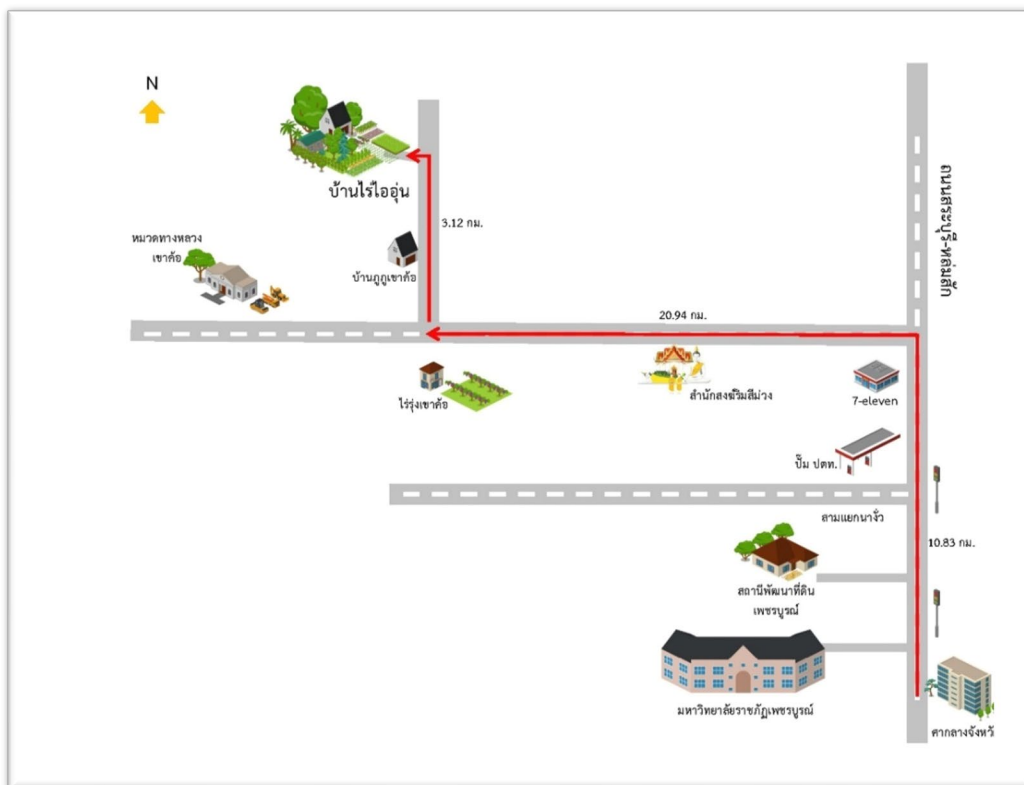

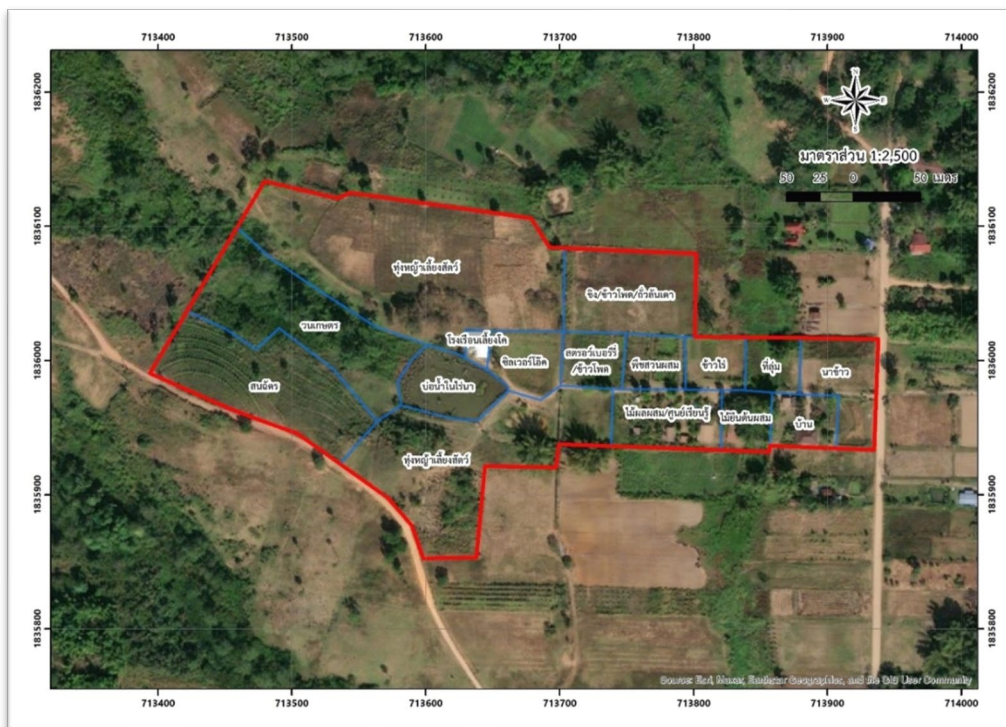
๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน
- เส้นทางคมนาคมไม่สะดวก

ภาคผนวก

แผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก.

พิกัด ๔๗Q : x = ๗๑๓๘๗๕ , y = ๑๘๓๕๙๙๕

แผนปฏิบัติการบูรณาการขับเคลื่อนการดำเนินงานของศูนย์ฯ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพค.)

อับเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ประจำปีงบประมาณ 2568

ชื่อคณะกรรมการแบบ นายสุวิทย์ พอลสม ลิ้นฟ้าเหล็ก ไร่สวนสวน

จุดเด่น เกษตรแบบผสมผสาน ปลอดภัยไร้สารเคมี

กิจกรรม	ปริมาณ	หน่วย	งบประมาณ	ระยะเวลา												หมายเหตุ
				ค.ค.67	พ.ย.67	ธ.ค.67	ม.ค.68	ก.พ.68	มี.ค.68	เม.ย.68	พ.ค.68	มิ.ย.68	ก.ค.68	ส.ค.68	ก.ย.68	
1. การเตรียมการ																
- ประชุมหารือคณะกรรมการ ศพค.และเครือข่าย																
- ร่วมกันวิเคราะห์เพื่อการพัฒนา ศพค.					↕											
- กำหนดแนวทางการพัฒนาและแผนการดำเนินงาน					↕											
- พัฒนากลยุทธ์การเรียนรู้					↕											
2. การพัฒนาศักยภาพ ศพค.																
2.1 การปรับปรุงฐานการเรียนรู้																
- ฐานเรียนรู้ เรื่อง การผลิตข้าวปลอดภัย	1	ฐาน								↕	ก.พ. - เม.ย.					
* การผลิตข้าวไร่ ตามระบบ GAP																
- ฐานเรียนรู้ เรื่อง การผลิตสตรอเบอรี่ 3 คด	1	ฐาน								↕	ก.พ. - เม.ย.					
* ลดการใช้สารเคมี อดใส่ปุ๋ย อดไถกลบ																
- ฐานเรียนรู้ เรื่อง การจัดการดินและน้ำ	1	ฐาน								↕	ก.พ. - เม.ย.					
* การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การทำปุ๋ยหมัก																
- ฐานเรียนรู้ เรื่อง การป้องกันกำจัดศัตรูพืชโดยชีววิธี	1	ฐาน								↕	ก.พ. - เม.ย.					
* การใช้กาบกลึงแห้ง การผลิตไคร โคลอร์นา, ปิวเวอร์																
- ฐานเรียนรู้ เรื่อง การใช้ยาฆ่าหญ้าคุมค่า	1	ฐาน								↕	ก.พ. - เม.ย.					
* การจัดการน้ำใน ไร่ นา																
- ฐานเรียนรู้ เรื่อง การเลี้ยง ไก่เนื้อ	1	ฐาน								↕	ก.พ. - เม.ย.					
* จาก โค 1 ตัว สู่ โค 1 คู่																

